

DE PLAATSNAAM VIERLINGSBEEK

Bij de samenstelling van een archeologisch overzicht der gemeente Vierlingsbeek belandde ik tenslotte ook bij de Late Middeleeuwen en voor gegevens betreffende vroegere kerken en kapellen is het nuttig om ook „Schutjes” te raadplegen.

Zoals steeds doet Schutjes in zijn Geschiedenis van het Bisdom 's-Hertogenbosch ook bij de parochie Vierlingsbeek een poging tot naamsverklaring (Dl. V, p. 816, voetnoot 1). Hij zegt hier dat men de benaming naar een viertal beken moet verwerpen, omdat de oudste vermelding als VENLINGSBEEK werd geschreven en dat deze naam Venlingsbeek doet denken aan VEN = veen, ING = weide en BEEK kan betekenen: een dorp bij de beek in of bij moerassige weide.

Dat de naam Vierlingsbeek ontleend zou kunnen zijn aan de zogenaamde vierlingen of oortjes, verwerpt Schutjes, omdat er te Vierlingsbeek geen muntslag bestaan heeft.

Een oortje (munt) is volgens van Dale het verkleinwoord van *oord*, dat later als oortje (met een t) werd geschreven, omdat in Noord-Nederland het grondwoord niet meer werd gevoeld. Een oord had de waarde van $\frac{1}{4}$ stuiver en werd daarom ook vierling genoemd en is sinds de 14e eeuw geslagen oorspronkelijk in zilver en later in de 17e eeuw uitsluitend in koper.

Nu beweert Schutjes wel, dat er geen verband kan hebben bestaan tussen de naam Vierlingsbeek en een oortje of vierling, omdat er geen muntslag heeft bestaan, maar dit argument is niet afdoende. Er kan namelijk wel een verband bestaan hebben.

Te Vierlingsbeek en wel juist op de plaats waar een riviertje of beek in de

Maas stroomt, lag vroeger een kasteel „Het Oordje” genaamd (C. R. Hermans, Noordbrabants Oudheden, 1865, p. 5-6). De plaats is nog duidelijk als een hoogte in grachten herkenbaar en ligt 300 meter ten zuiden van het veer „De Stay”.

Ik acht het niet uitgesloten, dat de naam van dit kasteel in de volksmond in „Vierling” is veranderd (of omgekeerd) en van invloed is geweest op de naamgeving van de beek en vervolgens op de naam van het dorp.

Schutjes geeft geen bron van de oudste vermelding *Venlingsbeek*, maar ik acht de kans groot, dat hier van een verschrijving of verkeerde lezing sprake is geweest. Dit laatste is waarschijnlijk nog wel te achterhalen.

G. BEEEX